יום ג', י' בכסלו תשס"ה (23 בנובמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

מהצבעת החלוקה להקמת הבית... [המשך המאמר מאתמול]

<u>תהליך ההכנה של ההכרזה</u>

וכן נוצרה רציפות טריטוריאלית בין כל חלקי המדינה. נושא הגבולות נדון במועצת העם ונתגלה ויכוח בעניין זה. "היו שטענו, כי לא ייתכן להכריז על מדינה בלי להכריז על תחומיה... אחרים (ביניהם בן גוריון) טענו בתוקף נגד הנחה זו... דבר אחד היה בו מן החשיבות, והוא שאם יש להקים את המדינה בכח, הרי לפי הכוח ייקבעו גבולותיה העתידיים של המדינה... נערכה הצבעה והוחלט – ברוב דעות (5 נגד 4) – כי לא יצויינו גבולות המדינה בנוסח ההכרזה." [ז. שרף, "שלושה ימים"]

ב. בטיוטה הראשונה **נשאר ריק המקום לשם המדינה**, וזאת משום שבעת כתיבתה, 9 במאי 1948, טרם הוחלט מה יהיה שמה הרשמי של המדינה.

ג. בנוסח הסופי **הוכנסו שינויים שהתייחסו למוסדות השלטון של המדינה**: נקבע שהאספה המכוננת תהיה נבחרת, כלומר דמוקרטית-פרלמנטרית; נקבע מועד להכנת החוקה למדינה ע"י האספה המכוננת; סמכויות החקיקה והביצוע של המדינה חולקו בין "מועצת העם" ו"מנהלת העם"; נקבע שמוסדות אלה יהיו לממשלה הזמנית עד שהן תוחלפנה ע"י מוסדות נבחרים עפ"י החוקה שתיקבע.

שלושה חלקים עיקריים יש להכרזה:

החלק ההיסטורי, הסוקר את תולדות העם היהודי בארץ ובגולה, ואת זיקתו ההדוקה והרצופה לארץ-ישראל;

החלק האופרטיבי, הדן בהקמת המדינה ומוסדות השלטון שלה;

החלק ההצהרתי, המבטא את חזון העם ואת ה"אני מאמין" שלו באשר לדמותה של המדינה – אופיה, יעדיה, וערכיה מבחינה חברתית ומדינית.

המדינה נקראת במקומות שונים בהכרזה גם "ישׂראל" וגם "מדינת ישׂראל"; אך אין זה הערך היחיד שדורש הסבר בהכרזה. שאלת הביטוי "מדינה יהודית", המופיע בהכרזה 4 פעמים, מעוררת ויכוח ציבורי מאז כתיבתה. השאלות המתעוררות הן: כיצד להבין צמד מלים אלה? במה ובאילו אופנים מתבטא אופיה של המדינה היהודית? מותר לשער, כי בעת שנחתמה ההכרזה, היו לחברי מועצת המדינה הזמנית דימויים שונים לגבי אופיה העתידי של המדינה. אך יחד עם זאת, היה ברור להם שכולם מתייחסים לאותה מדינה - כלומר, מדינתו של ה"עם היהודי", המוזכר בהכרזה כמה וכמה פעמים גם כ"עם ישראל", ופעם אחת גם כ"עם העברי". **השימוש בביטוי** "מדינה יהודית" בהכרזה נבע גם מן העובדה שהוא מופיע בהחלטת האו"ם על הקמת שתי מדינות בארץ-ישׂראל – מדינה יהודית ומדינה ערבית. השימוש בביטוי זה בהכרזת העצמאות נועד, אפוא, לכוון את הדעת לאותה "מדינה יהודית", שהחלטת האו"ם התייחסה אליה.

ניתן להניח, כי בעת שחוברה ההכרזה, חיפשו מייסדי המדינה את המכנה המשותף, המאחד את כלל הציבור היהודי. ביטוי משפטי לתפיסה המאחדת של מדינה יהודית, נמצא בפסק-דין של בית המשפט העליון שקבע (1965), כי מוצדק הדבר שלא לאשר רשימת מועמדים לכנסת, אשר באה לערער על קיומה של ישׂראל כמדינה יהודית.

"קומה אלוקים, שופטה הארץ, כי אתה תנחל בכל הגוים." [תהלים פ"ב 8]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **שלישי**
בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

בס"ד

"הדף היומי לתולדותינו"

יום ג', י' בכסלו תשס"ה (23 בנובמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

{ההמשך, בע"ה, מחר}

["סמלי מדינת ישראל"]

"קומה אלוקים, שופטה הארץ, כי אתה תנחל בכל הגוים." [תהלים פ"ב 8]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **שלישי**

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל